

Otroški parlamenti v letu 2012/2013: Iz debate v akcijo, iz vsebine v proces, od poučevanja do moderiranja

Karin Elena Sánchez,

generalna sekretarka ZPMS

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije

Cilji predavanja

1. Pozitivno vplivati na odnos do sprememb mentorjev in regijskih koordinatorjev OP
2. Ponoviti in ozavestiti cilje ter načela OP
3. Predstaviti temelje za spremembe OP
4. Predstaviti spremembe v izvedbi OP v letu 2012/2013
5. Spoznati pričakovanja (DA in NE) ZPMS do mentorjev in regijskih koordinatorjev OP v letu 2012/2013
6. Predstaviti, kaj sledi ...

CILJI IN NAČELA OP

Cilji programa OP

1. uresničevanje Konvencije ZN o otrokovih pravicah, predvsem 13. člena
2. vzgoja in izobraževanje mladih za aktivno in demokratično državljanstvo ter multikulturnost,
3. nudenje možnosti mladim za aktivno obliko participacije v družbi,
4. »okrepitev glasu« otrok,
5. razvijanje komunikacijskih spretnosti,
6. razvijanje sodelovalne kulture,
7. razvijanje sposobnosti za odločanje in sprejemanje odgovornosti,
8. usmerjanje učencev v samostojno sporočanje, vrednotenje, iskanje in povezovanje informacij;
9. Spodbujanje učenja, ki vodi do razvoja samostojnega, kritičnega in ustvarjalnega mišljenja;
10. razvijanje odgovornega odnosa učencev do soljudi, do naravnega in družbenega okolja.

Cilji, kot so jih zapisali udeleženci regijskih usposabljanj za mentorje OP v letu 2010

1. Glas otrok v zvezi s temo naj bo slišan
2. Poglobljeno vedenje o temi, povečanje občutljivosti in ozaveščanje o temi
3. Posredovanje znanja o temi drugim
4. Povečati senzibilnost na družbene probleme
5. Razumevanje, uporaba, interpretacija, (spodbujanje) kritičnega mišljenja - izoblikovanje lastnega mnenja o temi
6. Vzgoja mladih za aktivno državljanstvo
7. Spodbujanje demokratične vzgoje
8. Učenje (novih) + vadba veščin
9. Spodbujanje pozitivnih vrednot in odnosa, ki je sproščen, odprt, enakovreden, spoštljiv, soustvarjanje odnosa
10. Spoznavanje samega sebe
11. Splošna razgledanost
12. Medgeneracijsko učenje
13. Zabava

**Z moderiranega srečanja
OP danes in jutri 2011**

Načela otroškega parlamenta

NAČELA OTROŠKEGA PARLAMENTA Tako jih vidijo

OTROCI - parlamentarci	MENTORJI	REGIJSKI KOORDINATORJI
1. spoštovanje različnih mnenj 2. skupni zaključki 3. sodelovanje in pripravljenost 4. delovne skupine 5. zaporedje parlamentov	1. spoštovanje 2. sprejemanje mnenj vseh udeležениh 3. enakopravnost/ 4. enakovrednost 5. jasnost pri poročanju 6. odgovornost	1. množičnost delovanja 2. postopnosti 3. enakopravnosti 4. zakonska podlaga (pravilniki) OP 5. demokratičnosti 6. javnost delovanja

Otroci pri
usklajevanju

Mentorji pri delu

Regijski koordinatorji
pri razpravi

Karin Elena Sánchez

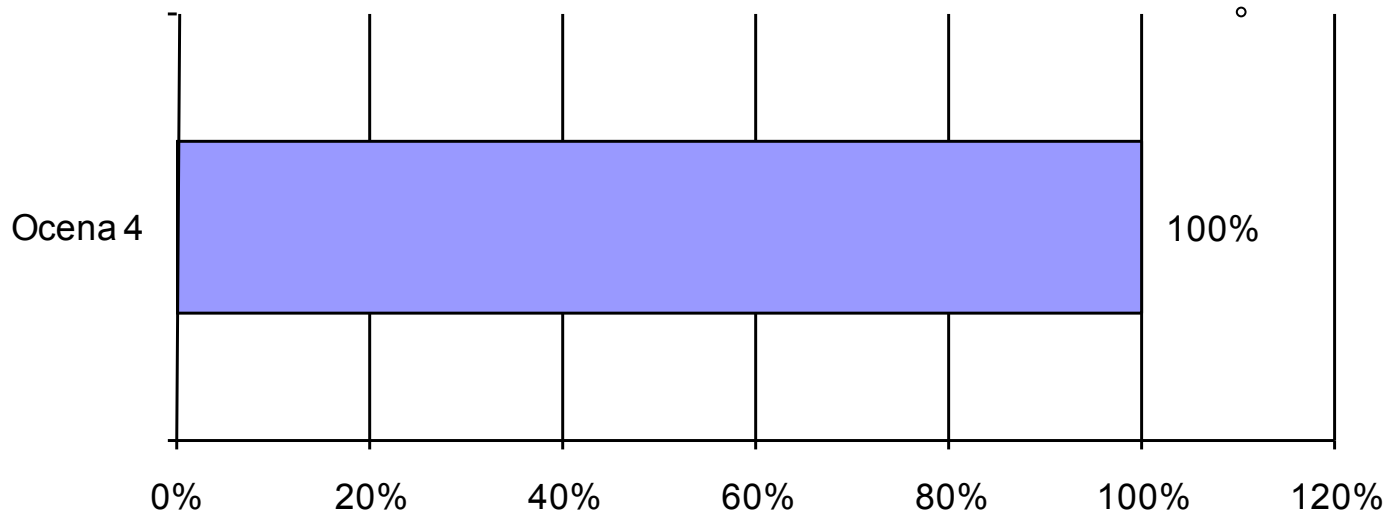
Barometer doseganja ciljev OP

1 – NE BI MOGLO BITI
SLABŠE: KATASTROFA!

10 – NE BI MOGLO BITI
BOLJŠE: SUPER!

**Kako OTROCI ocenjujete doseganje ciljev
otroškega parlamenta?**

**povprečna
ocena 4.00**

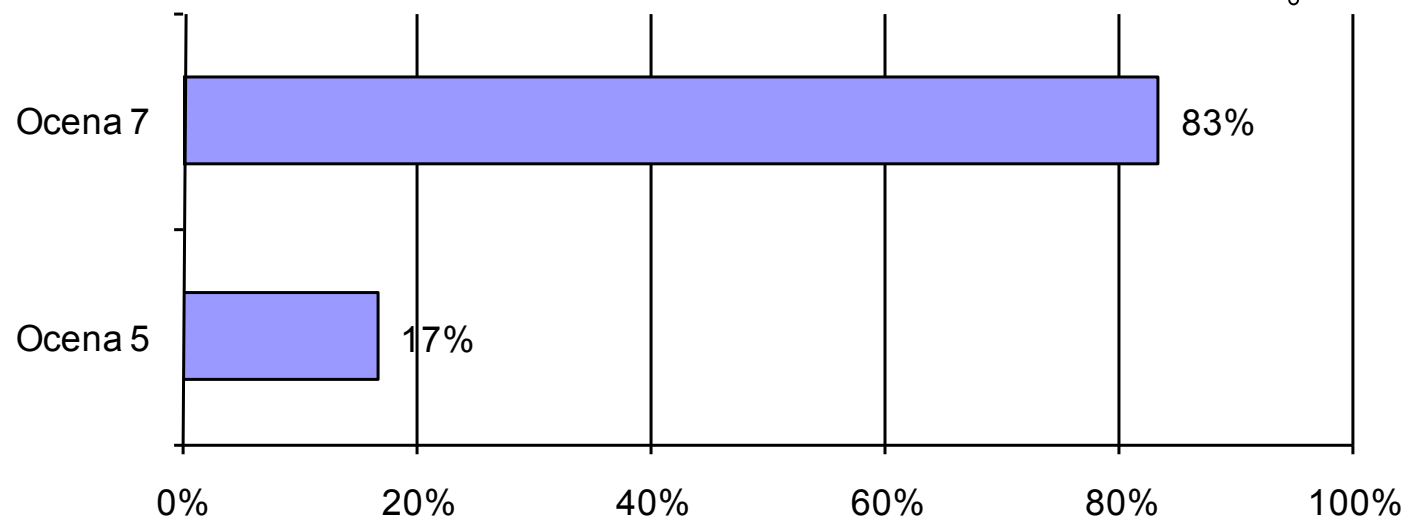
Barometer doseganja ciljev OP

1 – NE BI MOGLO BITI
SLABŠE: KATASTROFA!

10 – NE BI MOGLO BITI
BOLJŠE: SUPER!

**Kako MENTORJI ocenjujete doseganje ciljev
otroškega parlamenta?**

**povprečna
ocena 6,67**

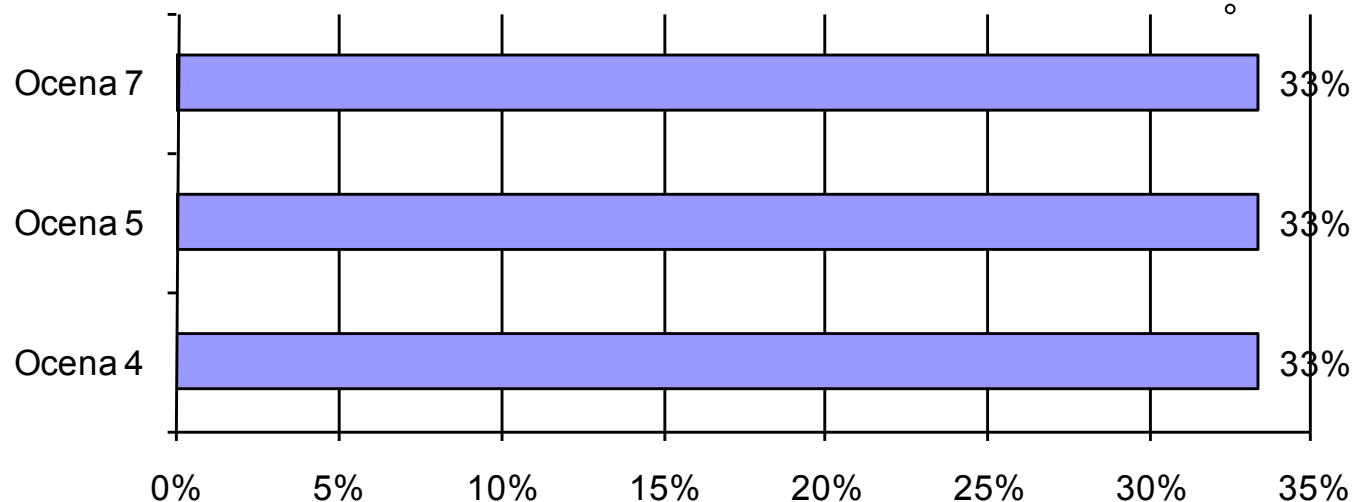
Barometer doseganja ciljev OP

1 – NE BI MOGLO BITI
SLABŠE: KATASTROFA!

10 – NE BI MOGLO BITI
BOLJŠE: SUPER!

**Kako REGIJSKI KOORDINATORJI ocenjujete
doseganje ciljev otroškega parlamenta?**

**povprečna
ocena 5,33**

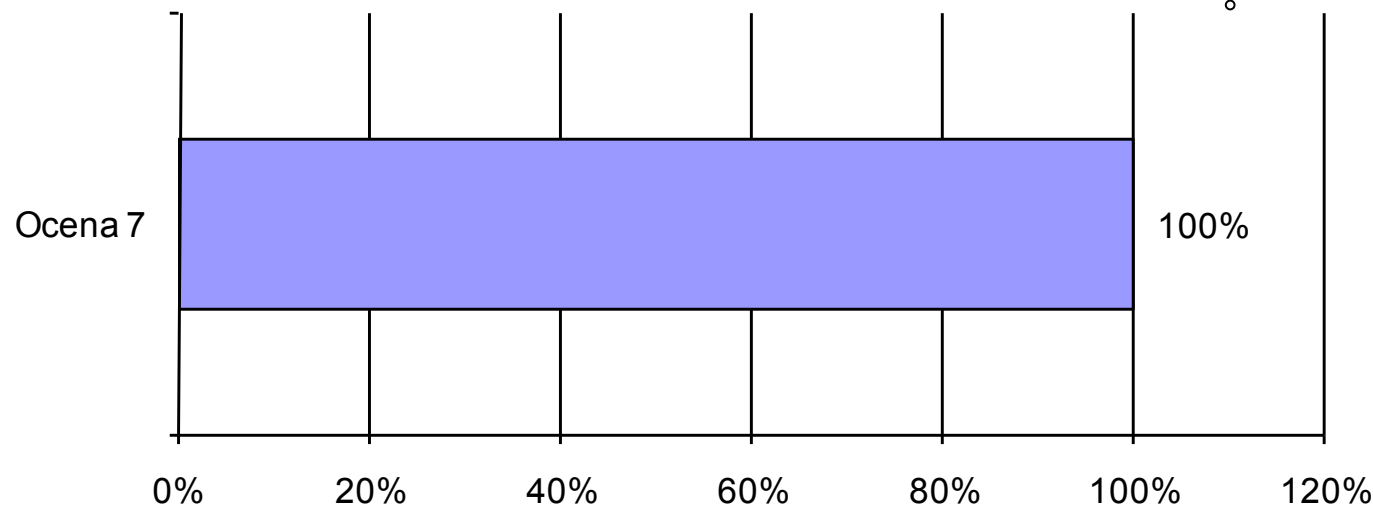
Barometer spoštovanja načel OP

1 – NE BI MOGLO BITI
SLABŠE: KATASTROFA!

10 – NE BI MOGLO BITI
BOLJŠE: SUPER!

Kako OTROCI ocenjujete spoštovanje načel
otroškega parlamenta?

povprečna
ocena 7,00

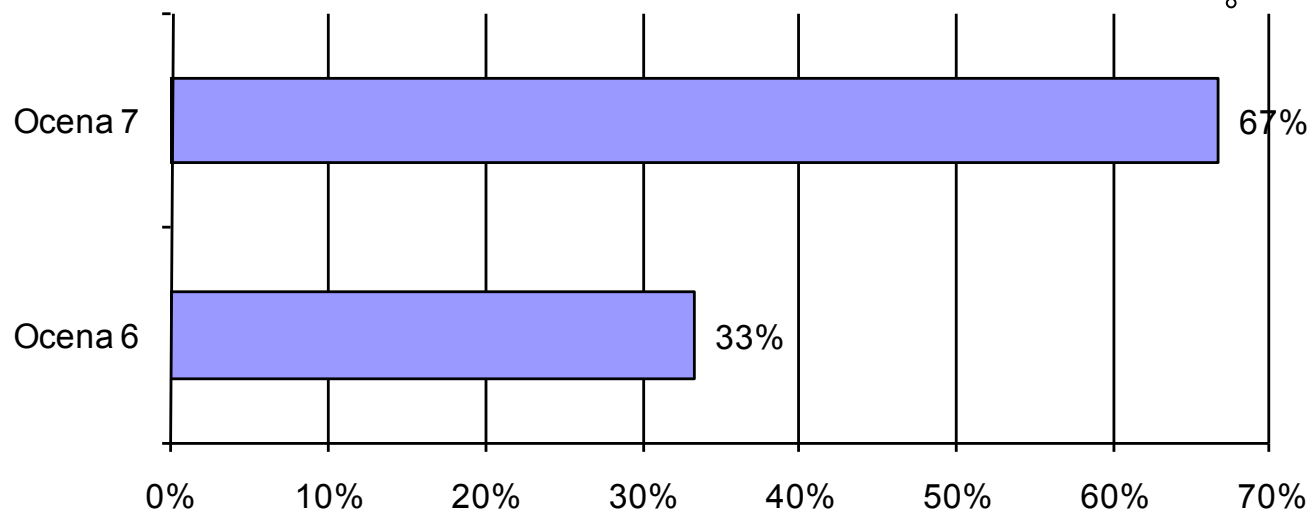
Barometer spoštovanja načel OP

1 – NE BI MOGLO BITI
SLABŠE: KATASTROFA!

10 – NE BI MOGLO BITI
BOLJŠE: SUPER!

**Kako MENTORJI ocenjujete spoštovanje načel
otroškega parlamenta?**

**povprečna
ocena 6,67**

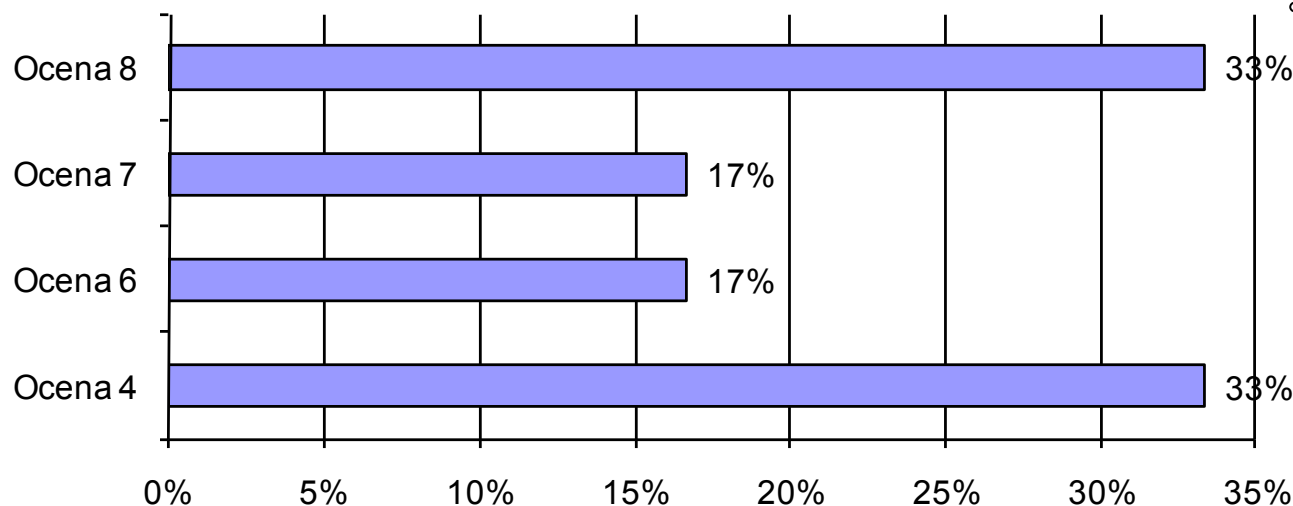
Barometer spoštovanja načel OP

1 – NE BI MOGLO BITI
SLABŠE: KATASTROFA!

10 – NE BI MOGLO BITI
BOLJŠE: SUPER!

**Kako REGIJSKI KOORDINATORJI ocenjujete
spoštovanje načel otroškega parlamenta?**

**povprečna
ocena 6,17**

OTROŠKI PARLAMENTI V LETU 2012/2013

Kaj je sprememba?

- nekaj novega, ni več rutine
- staro se poslavlja
- učenje novih veščin, vedenja
- nov svet, nov pogled na svet
- zmedenost, kaj ZDAJ? ZAKAJ PRAV JAZ?
- Ne še zdaj.
- Nočem sprememb – naj bo tako, kot je.
- Drugi se morajo spremeniti.
- Če se ne spremenim, bo hudo.
- Kaj se bo zgodilo?
- Strah me je.
- radovednost, upanje
- preobrazba, preporod
- Postal bom drug človek.
- Gremo naprej, ni druge!
- Vse bo drugače.
- Vauuuuuuuuuu, končno!
- gibanje, pretok, napredek
- prostor za novo – druge ljudi, drugačne načine dela
- odmik od tradicije
- veselje, zagon, polet
- Lahko se česa naučim.
- Zavedanje – spremenim lahko samo, če se zavedam potrebe po spremembi.
- Odzivanje na spremembe ali ustvarjanje sprememb?
- Bodimo sami spremembe.
- Osebni zgled
- ENERGIJA
- Boljše bo. Karin Elena Sánchez

Zakaj spremembe OP?

1. Ker nam vi sporočate, da so potrebne.
2. Ker **aktivno državljanstvo** pomeni več kot samo razmišljanje in pogovor (debato) o temi; pomeni tudi **konkretno akcijo.**
Ker OP dajejo poudarek debati (ne dialogu) in izmenjavi mnenj, nič pa konkretnim akcijam v zvezi s temo.
3. Ker bomo s spremembami dosegli **večjo vključenost in tudi motiviranost otrok za druge cilje OP.**
4. Ker bomo s spremembami dosegli **konkretne izboljšave in rešitve s področja tematike**, ki so jo izbrali otroci.
5. Ker je **glas otroka premalo upoštevan.**
6. Ker v OP v povprečje prihajajo v ospredje bolj komunikativni, ambiciozni učenci z boljšim učnim uspehom, **bolj “ranljivi učenci pa so manj prisotni in tudi manj slišani.**
7. Ker želimo demonstrirati, da **smo zmožni konkretnih premikov**, ne pa samo razmišljanja o njih.

Karin Elena Sánchez

Sprememba št. 1 IZ DEBATE V AKCIJO

"Dialog so ljudje, ki ZARES poslušajo, ljudje, ki ZARES govorijo."

J. Adams Matoba Kazuma - izumitelj metode

1. **BISTVO DEBATE:**

- ZA in PROTI
- Govor je pomembnejši od poslušanja.
- Temeljna prepričevalna sredstva – elementi retorike: Etos (govornikova osebnost in ugled), Patos (način, kako govornik naveže stik z občinstvom), Logos (razumsko dokazovanje)
- Moč argumentov – zmaga boljši govornik.

2. **BISTVO AKCIJE:**

- Izhajamo iz problema, ki ga spremenimo v cilj/rešitev: Kaj želimo namesto tega?
- Napravimo konkreten akcijski načrt s cilji, aktivnostmi, roki in nosilci.
- Izhajamo iz dialoga, ki nas privede do akcijskega načrta.

- i. Govorjenje iz srca o stvareh, ki se nas res dotikajo
- ii. Skupno raziskovanje povezav, priložnosti, potreb, razumevanja
- iii. Odprto poslušanje brez vrednotenja
- iv. Ko smo odprti za vplive drugih.

Sprememba št. 1 IZ DEBATE V AKCIJO

1. Na šoli (v razredu, občini, regiji, ... opredelite 3 probleme s področja odraščanja.
2. Spremenite jih v cilje: Kaj želite namesto tega?
3. Naredite akcijski načrt za doseganje ciljev/rešitev.
4. Udejanite akcijski načrt.
5. Komunicirajte o rezultatih in delite primere dobre prakse z drugimi: učenci/dijaki, razredi, šolami, občinami, regijami

Akcijski načrt

CILJ (1)	KAZALNIKI/ MERILA (2)	AKTIVNOSTI (3)	ROKI (4)	NOSILCI (5)
<i>Kaj natančno želimo doseči?</i>	<i>Kako vemo, da je cilj uresničen? Na osnovi česa presojamo, da je cilj dosežen?</i>	<i>Kaj natančno počnemo, da dosežemo cilj? Kaj je naš 1., kaj 2. itd. korak?</i>	<i>Kdaj natančno naj bo cilj dosežen? Kdaj naj se zaključi posamezna aktivnost za doseganje cilja?</i>	<i>Kdo je odgovoren za doseganje cilja? Kdo vse sodeluje/naj sodeluje/, da bomo cilj dosegli?</i>

Sprememba št. 2: iz VSEBINE v PROCES

1. **BISTVO USMERJENOSTI V VSEBINO (mentorji, RK):**

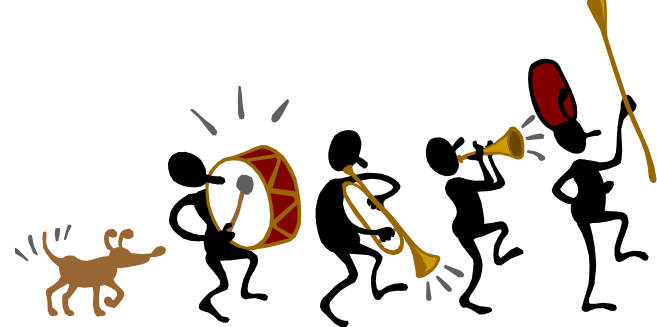
- Katera znanja s področja odraščanja potrebujem za izvedbo O
- Kaj že vem?
- Kaj bi nujno moral/a vedeti?
- Kdo še kaj ve?
- Kej lahko dobim več informacij?

2. **BISTVO USMERJENOSTI V VSEBINO (učenci/dijaki)**

- S kakšnimi problemi se kot otrok soočaš?
- Kateri so zate najbolj pereči?
- Katere teme s področja odraščanja te posebno zanimajo?
- O kateri temi s področja odraščanja želiš več informacij?
- O kateri temi želiš/potrebuješ nasvet strokovnjaka?
- Česa bi se rad naučil/a (poleg teme) skozi otroški parlament?
- Kako želiš delovati v OP?
- Kaj si želiš/pričakuješ od mentorja, kaj od vrstnikov?

Karin Elena Sánchez

Sprememba št. 2: iz VSEBINE v PROCES

1. BISTVO USMERJENOSTI V PROCES (mentorji, regijski koordinatorji):

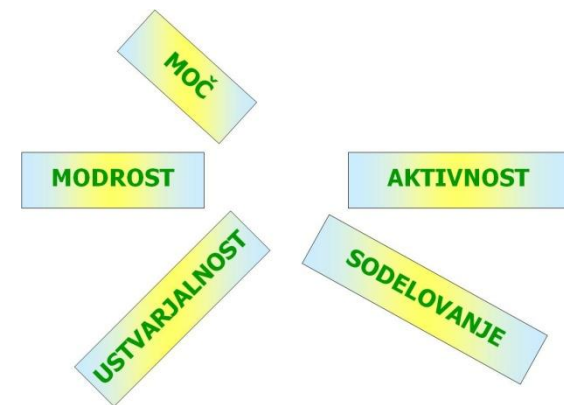
1. Katere veščine, znanja, ... (kompetence) potrebujem za vodenje OP?
2. Kateri so cilji tega programa?
3. Kje in kdaj bodo potekali razredni, šolski, itd. parlamenti?
4. Kako naj se zadeve sploh lotim?
5. Katere metode/tehnike za vodenje poznam in obvladam?
6. Kje se lahko naučim še drugih tehnik in metod?
7. Katera vprašanja bom zastavil/a otrokom?
8. Kako bom poskrbel/a za vključitev celotne šole?
9. Kako lahko ob vodenju OP uživam?
10. Kje lahko otroci dobijo dodatne informacije o temi?
11. Katere strokovnjake bi bilo pametno angažirati?
12. Kdo o temi še kaj ve?

Sprememba št. 3 OD POUČEVANJA do MODERIRANJA

*“Moderator je najboljši takrat,
kadar ljudje komaj opazijo,
da obstaja.”*

/Sophie Clarke/

Kaj je moderiranje

»Moderiranje lahko opišemo kot proces, ki pelje skupino skozi učenje ali spremembo na način, da vsí člani skupine prispevajo. Ta pristop predpostavlja, da ima vsak posameznik nekaj edinstvenega in vrednega, kar lahko deli. Brez prispevka in znanja vsakega posameznika, je lahko sposobnost skupine, da se odzove na neko situacijo okrnjena. Naloga moderatorja je, da iz posameznih članov skupine izvabi znanja in ideje, da jim pomaga, da se učijo drug od drugega ter da razmišljajo in delujejo skupaj.« (Clarke, 2010)

KAJ JE MODERIRANJE?

Je način skupinskega dela, pri katerem moderator pomaga skupinam in organizacijam, da delujejo **učinkoviteje** in da njihovi člani sodelujejo tako, da se med seboj dopolnjujejo, ustvarjajo sinergijo in da v čim večji meri **izkoristijo svoje potenciale z namenom doseganja skupnega, dogovorjenega in vrednega cilja za vse člane skupine.**

MODERATOR

- ... s svojimi veščinami, tehnikami in orodji:
- **ustvarja komunikacijsko okolje**, v katerem lahko vsakdo razkrije svojo resnico in spoštuje resnico drugih,
- je **do vsebine** skupinskih procesov **nepristranski** in v njih ne sodeluje s svojimi osebnimi stališči.
- ... jeva temeljna naloga je, da vsakega izmed članov skupine **spodbudi k razmišljanju**, in tako prispeva k **aktivnejšemu sodelovanju**, medsebojnemu razumevanju in **delitvi odgovornosti** vseh članov skupine v skupinskem procesu z namenom **doseči dogovorjeni cilj** skupinskega dela: porajanje idej, sprejemanje odločitev, razreševanje konfliktov, strateško planiranje, organizacija dogodkov, doseganje soglasja

Moderiranje vs poučevanje

	MODERIRANJE	POUČEVANJE
Cilji	Cilj je sinergija udeležencev in njihovih potencialov z namenom doseči dogovorjeni cilj.	Cilj je nečesa se naučiti ali se v nečem izuriti.
Ciljna skupina	Udeleženci so člani skupine z jasno dogovorjenimi in vrednimi cilji, ki jih želijo doseči s skupnimi močmi.	Udeleženci so naključno ali ciljno izbrani.
Vrsta	Moderirano srečanje	Učna ura
Načrt	Pripravljen je procesni, ne pa tudi vsebinski načrt, ki služi delu z vsebino. Vsebinski načrt ustvarjajo udeleženci.	Učni načrt je znan vnaprej in praviloma fiksni.
Izvajalec	Moderator je strokovnjak za proces, udeleženci so strokovnjaki za vsebino.	Učitelj je strokovnjak za vsebino.
Oblike in metode	Moderator z uporabo različnih moderatorskih tehnik in metod skrbi za proces in napredovanje skupine k želenim in dogovorjenim ciljem. Gre za dvosmerno komunikacijo.	Učitelj z uporabo različnih metod prenaša svoje znanje in veščine na udeležence. Odgovarja na vprašanja udeležencev, sicer pa je predvsem sam vir znanja in veščin.
Aktivnost in odgovornost udeležencev za rezultate	Je zelo visoka – člani skupine aktivno sodelujejo, da bi dosegli sinergične učinke skupinskega dela (modrost, ustvarjalnost, moč, ...) in s tem želeno cilje. Odgovorni so za vsebino in s tem vsebinske rezultate.	Udeleženci aktivno sodelujejo v procesu, da bi pridobili nova znanja in izkušnje. So soodgovorni za doseganje ciljev usposabljanja. V primeru »slabega« usposabljanja so lahko zelo pasivni.

Naša pričakovanja do vas/ DA in NE OP v letu 201272013

NE

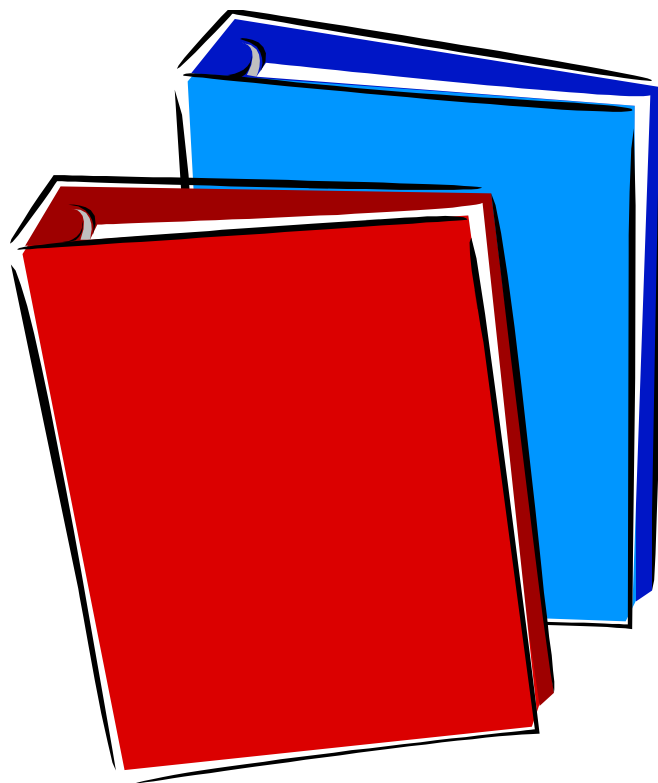
1. ne **debatirajte** o temi,
2. vsiljujte metod in načina dela,
3. ukvarjajte se z **vsebino**,
4. dajajte **odgovorov**,
5. poučujte,
6. bodite otrokom na poti,
7. usmerjajte otrok k problemom,

DA

1. vzpostavite **dialog** med učenci!
2. širite obzorja, nakazujte **možnosti!**
3. vodite/usmerjajte **proces!**
4. zastavljajte **vprišanja!**
5. moderirajte!
6. dajte jim prostor!
7. usmerite jih k ciljem/rešitvam, ki naj jih najdejo k sami.

Manj je več!!!

Kaj sledi?

- E-priročnik s cilji, smernicami in članki na temo OP
- Po e-pošti, dostopen tudi na www.zpms.si

NAŠ ODNOS DO SPREMEMB

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije

Česa nas uči orel?

*»Nihče se ne more vrniti nazaj in ponovno
pričeti, toda vsakdo lahko začne danes in
poskrbi za nov zaključek.«*

Maria Robinson

Iz debate v akcijo, iz vsebine v proces, od poučevanja do moderiranja!

Karin Elena Sánchez
Generalna sekretarka ZPMS

Miklošičeva ulica 16

SI-1000 Ljubljana

T: 01 2396 720

E: karin.elena.sanchez@zpms.si

I: www.zpms.si